

30 Μαΐου, 1996

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/στές]

ΝΙΚΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ,

Εφεσείουσα,

v.

ΜΑΡΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΣΑΒΒΑ, - -

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8815)

Αυτοκινητικό ατύχημα — Μεταφορά ανηλίκου — Πρόκληση ατυχήματος επειδή παιδί τριών ετών πέρασε στο μπροστινό κάθισμα και κάλυψε τα μάτια του οδηγού — Οδηγός, κρίθηκε εξ ολοκλήρου υπεύθυνος για το ατύχημα — Η μεταφορά τόσο μικρού παιδιού χωρίς να είναι προσδεμένο και ανεπιτήρητο σινιστά αφ' εαυτής αμέλεια.

5

Αμέλεια — Πρόκληση αυτοκινητικού ατυχήματος επειδή παιδί τριών ετών πέρασε στο μπροστινό κάθισμα και κάλυψε τα μάτια του οδηγού — Οδηγός, κρίθηκε εξ ολοκλήρου υπεύθυνος για το ατύχημα — Μεταφορά μικρού παιδιού χωρίς να είναι προσδεμένο και ανεπιτήρητο, σινιστά αμέλεια αφ' εαυτής.

10

Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέδωσε στην εφεσείουσα - εναγόμενη όλη την ευθύνη για το αυτοκινητικό ατύχημα κατά το οποίο τραυματίστηκε ο εφεσίβλητος - ενάγων. Το ατύχημα συνέβηκε στον υπεραστικό δρόμο Λευκωσίας - Λεμεσού όταν το παιδί της που καθόταν στο πίσω κάθισμα του αυτοκινήτου, πέρασε μπροστά και της έκλεισε τα μάτια, με αποτέλεσμα να χάσει τον έλεγχο του αυτοκινήτου και να κτυπήσει τον εφεσίβλητο - ενάγοντα που εργαζόταν στη διαχωριστική νησίδα του δρόμου.

15

20

Ήταν η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η εφεσείουσα - εναγόμενη ήταν αμελής επειδή, σύμφωνα με τη μαρτυρία της μεσολάβησε αρκετός χρόνος από τη στιγμή που το παιδί πέρασε στα μπροστινά καθίσματα μέχρι τη στιγμή που της έκλεισε τα μάτια και δεν έλαβε εν τω μεταξύ προφυλακτικά μέτρα. Αποφάσισε επίσης, ότι η μεταφορά με αυτοκίνητο ενός τόσο μικρού παιδιού ανεπιτήρητου και χωρίς να

25

είναι προσεδεμένο συνιστούσε αφ' εαυτής αμέλεια.

5 Η εφεσείουσα - εναγόμενη, εφείβале την απόφαση. Επιχειρηματο-
 λόγησε, ότι ως προς την ίδια το ατύχημα ήταν αναπόφευκτο. Δεν
 υπήρχε αποχρών λόγος, εισηγήθηκε, να μη μεταφέρεται το τρίχρονο
 παιδί στο πίσω κάθισμα χωρίς να είναι προσεδεμένο και χωρίς την
 επιτήρηση τρίτου προσώπου, αφού στο παρελθόν δεν είχε παρουσιάσει
 κανένα πρόβλημα πολύ περισσότερο αφού αυτό δεν επεβάλλετο από
 10 καμιά νομοθετική πρόνοια. Επίσης, ότι η μαρτυρία δεν παρείχε έρει-
 σμα για την εξαγωγή συμπεράσματος ότι υπήρχε αρκετός χρόνος για να
 αντιδράσει, πριν το παιδί της καλύψει τα μάτια.

Αποφασίστηκε ότι:

15 (1) Η έλλειψη ρητής πρόνοιας για πρόσδεση στο πίσω κάθισμα ή
 επιτήρηση ανήλικου που μεταφέρεται με αυτοκίνητο, δεν αφαι-
 ρεί από την ευθύνη τόσο για την αναγνώριση των κινδύνων που
 ελλοχεύουν όσο και για την ετοιμότητα ανά πάσα στιγμή αποτε-
 20 λεσματικής αντιμετώπισής τους.

(2) Η μεταφορά με αυτοκίνητο ανήλικου τόσο νεαρής ηλικίας και η
 λογική πρόβλεψη των κινδύνων, καθιστούν απαραίτητους πε-
 25 ριορισμούς στην οδήγηση σ' ό,τι αφορά το δρόμο και την ταχύ-
 τητα με αυξημένη εγρήγορση στη διατήρηση επαρκούς ελέγχου
 του οχήματος.

(3) Σύμφωνα με τη μαρτυρία της ίδιας της εφεσείουσας - εναγόμε-
 30 νης, υπήρχε επαρκής χρόνος για να αντιδράσει από της μετακί-
 νησης του παιδιού στο μπροστινό κάθισμα και της κάλυψης των
 ματιών της με το χέρι του, κάτι το οποίο δεν έπραξε και αυτό
 συνιστούσε αμέλεια.

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

35 Έφεση.

Έφεση από την εναγόμενη αρ. 1 κατά της απόφασης του Επαρ-
 40 χιακού Δικαστηρίου Λάρινακας (Κρονίδης Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις
 17 Σεπτεμβρίου 1992 (Αρ. Αγωγής 353/89) με την οποία η εφεσείου-
 σα κρίθηκε ότι ήταν αμελής και ότι έφερε αποκλειστική ευθύνη για
 την πρόκληση του ατυχήματος.

Στ. Ερωτοκρίτου, για την Εφεσείουσα.

N. Περίδης με Α. Μασωνίδου, για τον Εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώ- 5
σει ο Νικολάου, Δ..

ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ.: Γύρω στις 9.00 π.μ. της 10 Σεπτεμβρίου 1995, η εφεσείουσα οδηγούσε αυτοκίνητο τύπου "σαλούν" στο νέο υπεραστικό δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού με κατεύθυνση προς Λευκωσία, 10 έχοντας ως επιβάτες στο οπίσθιο κάθισμα τα δυο παιδιά της, ηλικίας το ένα εννέα ετών και το άλλο τριών. Ενώ βρισκόταν σε σημείο του δρόμου, στην περιοχή Κόρνου, όπου ανάμεσα στις διπλές λωρίδες των δύο κατευθύνσεων παρεμβαλλόταν νησίδα πλάτους σχεδόν 18 ποδών, σχηματισμένη μόνο με βαφή, το αυτοκίνητο παρεξέκλινε της πορείας του, πρώτα στα αριστερά και εν συνεχεία στα δεξιά, οπότε διέσχισε διαγωνίως τη νησίδα και την άλλη πλευρά του δρόμου και κατέληξε σε παρακείμενο χανδάκι. Κατά εκείνο τον χρόνο απασχολούνταν εντός της νησίδας, καθαρίζοντας την από αμμοχάλικες, τρεις υπάλληλοι του Τμήματος Δημοσίων Έργων, 15 ένας από τους οποίους ήταν και ο εφεσίβλητος. Το αυτοκίνητο, στην πορεία του διαμέσου της νησίδας, κτύπησε τον εφεσίβλητο ο οποίος δεν είχε ευκαιρία να αντιδράσει μπροστά στον αναπάντεχο κίνδυνο, εκτινάσσοντάς τον σε απόσταση περίπου δέκα μέτρων και προκαλώντας του σοβαρές σωματικές βλάβες. 25

Οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες προκλήθηκε αυτό το ατύχημα εγείρουν τεκμήριο ή επιτρέπουν την εξαγωγή συμπεράσματος ότι η οδηγός ήταν αμελής: *res ipsa loquitur*. Μπορεί όμως βέβαια αυτό να αντικρουστεί με κάποια ικανοποιητική εξήγηση από μέρους της οδηγού ως προς την έλευση του συμβάντος. Η εφεσείουσα απέδωσε την αιτία για την απώλεια ελέγχου του αυτοκινήτου και τη συνακόλουθη πρόκληση του ατυχήματος στην παρέμβαση τρίτου, ήτοι, του τριχρονου παιδιού της και προέβαλε, πως σε ό,τι αφορούσε την ίδια, το ατύχημα αποτελούσε μια αναπόφευκτη εξέλιξη. 30 35

Η μαρτυρία της, η μόνη ως προς το τί συνέβηκε εντός του αυτοκινήτου αμέσως πριν από το ατύχημα, συνίστατο στα εξής. Το μικρότερο από τα δύο παιδιά, το οποίο δεν είχε στο παρελθόν δημιουργήσει πρόβλημα, καθόταν ακριβώς πίσω της ενώ το άλλο παιδί καθόταν στο αριστερό μέρος του πίσω καθίσματος. Οδηγούσε στην αριστερή λωρίδα με ταχύτητα γύρω στα 55 μ.α.ω. όταν σε κάποια στιγμή αντιλήφθηκε το τριχρονο παιδί να εισβάλλει στον κενό χώρο αριστερά της, έπειτα το είδε να προχωρεί περνώντας ανάμεσα στα 40

δυο μπροστινά καθίσματα, το ένιωσε να ρίχνει το βάρος του στον αριστερό της μηρό και εν συνεχεία, αφού με το ένα του χέρι την αγκάλιασε στους ώμους, με το άλλο του χέρι της κάλυψε τα μάτια, καταλαμβάνοντας την σε τούτο εξ απήνης. Με ένα της τίναγμα απελευθερώθηκε και ανάκτησε την ορατότητά της αλλά στο μεταξύ απώλεσε τον έλεγχο του αυτοκινήτου, με συνακόλουθα τα όσα έχουμε ήδη αναφέρει. Στην κύρια εξέταση, της ζητήθηκε να προσδιορίσει το χρόνο που μεσολάβησε μεταξύ της στιγμής που το παιδί της κάλυψε τα μάτια ως τη στιγμή που κτυπήθηκε ο εφρεσίβλητος. Απάντησε ότι όλα έγιναν αστραπιαία. Στην αντεξέταση ερωτήθηκε σε 10 ό,τι πιο άμεσα ενδιέφερε, ήτοι, τη διάρκεια των κινήσεων του παιδιού που απέληξαν στην κάλυψη των ματιών της. Και ενώ αρχικά δέχθηκε ότι πέρασε κάποιο χρονικό διάστημα, ακολούθως αναίρεσε λέγοντας ότι όλα έγιναν αστραπιαία, σε κλάσματα δευτερολέπτου.

15 Το δικαστήριο, αξιολογώντας τη μαρτυρία της εφρεσείουσας, θεώρησε ότι από τη στιγμή που το παιδί έγινε αντιληπτό να μετακινείται, μέχρι που κάλυψε τα μάτια της μητέρας του, παρήλθε “αρκητός χρόνος” που καθιστούσε εφικτή τη λήψη κατάλληλων μέτρων προς αποσόβηση του όποιου κινδύνου, αλλά παρόλον τούτο η εφρεσείουσα παρέλειψε να αντιδράσει έγκαιρα και αποτελεσματικά. Η 20 εξαγωγή του εν λόγω συμπεράσματος λάμβανε υπόψη την περιγραφή στην οποία προέβη η εφρεσείουσα αναφορικά με τις κινήσεις του παιδιού όσο και αν η ίδια επέμενε στη συμπύκνωσή τους σε μια 25 αστραπιαία διεργασία. Επί πλέον το δικαστήριο θεώρησε ότι η δυνατότητα μετακίνησης του παιδιού, με τα όποια ενδεχόμενα, συνεπαγόταν κινδύνους που καθιστούσαν αναγκαία την από μέρους της λήψη προφυλακτικών μέτρων.

30 Η έφεση στρέφεται εναντίον της πρωτόδικης θεώρησης αναφορικά και με τις δύο πτυχές. Η συνήγορος της εφρεσείουσας εισηγήθηκε ότι δεν υπήρχε κατ’ αρχήν αποχρών λόγος να μη μεταφέρεται το τριχρονο παιδί στο πίσω κάθισμα χωρίς να είναι προσδεδεμένο και χωρίς την επιτήρηση τρίτου προσώπου. Επισήμανε σχετικά τη 35 μαρτυρία της εφρεσείουσας ότι το παιδί δεν είχε ως τότε παρουσιάσει κανένα πρόβλημα αλλά και την ανυπαρξία ρητής πρόνοιας που να επέβαλλε είτε το ένα είτε το άλλο. Η συνήγορος επίσης εισηγήθηκε ότι η μαρτυρία δεν παρείχε έρεισμα για την εξαγωγή του συμπεράσματος ότι υπήρξε αρκετός χρόνος για αποτελεσματική αντίδραση από μέρους της εφρεσείουσας προτού το παιδί της καλύψει τα 40 μάτια.

Κατά την άποψή μας, η προσέγγιση του πρωτόδικου δικαστηρίου ήταν στο καθετί ορθή. Η μεταφορά ενός τόσο μικρού παιδιού

ακόμα και στο οπίσθιο κάθισμα δεν είναι χωρίς κινδύνους. Οφείλει κανείς να παραμένει μόνιμα επιφυλακτικός ως προς το πως το παιδί θα μπορούσε στην οποιαδήποτε στιγμή να ενεργήσει. Και τούτο παρά την έλλειψη προειδοποιητικών ενδείξεων στο παρελθόν. Το ότι δεν επιβάλλεται με ρητή πρόνοια είτε η πρόοδος στο πίσω 5 κάθισμα είτε η από τρίτο πρόσωπο επιτήρηση μικρού παιδιού, δεν αφαιρεί από την ευθύνη τόσο για αναγνώριση των κινδύνων που ελλοχεύουν όσο και για ετοιμότητα, ανά πάσα στιγμή, αποτελεσματικής αντιμετώπισής τους. Αν ένα μικρό παιδί μεταφέρεται μη προσ- 10 δεδεμένο ή μη δεόντως επιτηρούμενο από τρίτο πρόσωπο, η λογική πρόβλεψη των κινδύνων που συνεπάγεται μια τέτοια κατάσταση, καθιστά απαραίτητη - ενδεχομένως με περιορισμούς στην οδήγηση σε ό,τι αφορά το δρόμο και την ταχύτητα αλλά και με αυξημένη εγρήγορση - τη διατήρηση επαρκούς ελέγχου του οχήματος.

Στην προκειμένη περίπτωση αναδεικνύεται εύστοχη η πρωτόδικη διαπίστωση της εν λόγω δυνητικά επικίνδυνης κατάστασης και ευλόγως ήταν που θεωρήθηκε ότι η εφεσείουσα παρέλειψε να λάβει 20 κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση διατήρησης ελέγχου του αυτοκινήτου. Αυτό από μόνο του θα ήταν αρκετό ώστε να της καταλογισθεί ευθύνη. Αλλά και το συμπέρασμα του πρωτόδικου δικαστηρίου ότι υπήρξε εν προκειμένω αρκετός χρόνος για αποτελεσματική αντίδραση από του κατά πρώτο το παιδί κινήθηκε έως ότου κάλυψε 25 με το χέρι τα μάτια της εφεσείουσας, παρεμποδίζοντας έτσι την όρασή της, ήταν ευλόγως εφικτό δεδομένης της μαρτυρίας που περιέγραφε αυτή την εξέλιξη. Ορθά λοιπόν ήταν που το πρωτόδικο δικαστήριο διέγνωσε και αποφάνθηκε. Η εφεσείουσα ήταν αμελής και έφερε αποκλειστική ευθύνη για την πρόκληση του ατυχήματος.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα υπέρ του εφεσίβλητου. 30

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.